

BÉKÉS VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK ELNÖKE

Cím: 5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.

Telefon: +36-66-441-156

Előkészítő: Dr. Pap-Szabó Katalin	NYILVÁNOS ülés
Véleményező Bizottság: Területfejlesztési Bizottság Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel

ELŐTERJESZTÉS

a Békés Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
2025. augusztus 28-án tartandó rendkívüli ülésére

Tárgy: A Békés Vármegyei Szolgáltatási Út Térkép és a Vármegyei Esélyteremtő Paktum felülvizsgált dokumentumainak megtárgyalása és elfogadása

Tisztelt Közgyűlés!

Békés Vármegye Önkormányzata támogatási kérelmet nyújtott be 2024. január 12. napján a TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú „Helyi humán fejlesztések” című pályázati felhívásra.

A projekt a 2024. június 28. napon érkezett, IKT-2024-604-I1-00000031/0000009 iktatószámú értesítés alapján támogatásban részesült. A Támogatási Szerződés 2025. január 27. napján lépett hatályba.

A pályázati felhívás 2.1.1. pontjában szereplő Önállóan támogatható tevékenységek között az alábbi főtevékenységek szerepelnek:

- A) **Meglévő Szolgáltatási Út Térkép és Vármegyei Esélyteremtő Paktum felülvizsgálata** és módosítása, meglévő dokumentumok hiányában új Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT) és Vármegyei Esélyteremtő Paktum (VEP) kidolgozása **Vármegyei Felzárkózási Fórumok** keretében Módszertani Útmutató alapján;
- B) Vármegyei Esélyteremtő Paktumok vármegyei szolgáltatáshiányokra válaszoló intézkedéseinek (SZÚT) megvalósítását támogató tevékenységek.

Békés Vármegye Önkormányzata kötelezettséget vállalt, hogy a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BS2-2024-00001 azonosítószámú projekt A) főtevékenysége keretében a **Szolgáltatási Út Térkép (továbbiakban: SZÚT) és a Vármegyei Esélyteremtő Paktum (továbbiakban: VEP)** felülvizsgálatát szükséges elvégeznie, figyelemmel arra, hogy a megnevezett dokumentumok az EFOP-1.6.3-17-2017-00013 azonosítószámú, „Felzárkózás-politikai együttműködések támogatása Békés megyében” című projekt keretében kerültek korábban elkészítésre.

A felülvizsgálat két szempontból is igen fontos volt: egyrészt az EFOP pályázat keretei között elkészült SZÚT-dokumentumok tartalma, szerkezete nem egységes, különböző hangsúlyok és tématerületek jelennek meg bennük; másrészt szükséges az azokban szerepeltetett adatok, információk aktualizálása, annak feltárása, hogy a dokumentumok nyomán vagy egyéb keretek (pl. 2018-2023 közt TOP, EFOP pályázatokban megvalósított) közt megtett lépések, beavatkozások meghozták-e a várt eredményeket a szolgáltatások és elérhetőségük javítása terén, vagy új, módosított beavatkozások szükségesek-e.

Feladata továbbá az elkészítésük óta fellelő hiányok beazonosítása is.

A Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum (továbbiakban: VÁFF) 1/2025. (I. hó. 21. nap.) BVFF határozatával elfogadta a Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum működésre vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt Ügyrendet és ezzel a Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum megalakult.

A VÁFF célja a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását segítő vármegyei szintű egyeztetési, konzultációs rendszer működtetése, a vármegye településein élő hátrányos helyzetű csoportokat érintő szolgáltatáshiányokra vonatkozó megoldások keresése, ennek érdekében a települések helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódó feladatellátásának segítése; területi és ágazatközi együttműködések erősítése; tapasztalatcsere biztosítása a programokat megvalósítók között.

Feladatai közé tartozik:

- SZÚT és VEP felülvizsgálatában, módosításában, új kidolgozásában való közreműködés, véleményezés és a dokumentumok elfogadása,
- hátrányos helyzetű célcsoportonkénti tematikus ülések szervezése,
- társadalmi felzárkózási szempontok érvényesítése a vármegyei stratégiai és fejlesztési dokumentumokban,
- a vármegyéhez tartozó önkormányzatok szolgáltatási hiányainak megoldására fejlesztési irányok, ajánlások, megoldások megfogalmazása a helyi önkormányzatok felé,
- a vármegyei szolgáltatáshiányok rendszer szintű anomáliáinak jelzése a helyi szolgáltatók felé,
- a jelen felhívás keretében megvalósításra kerülő TKR standard támogatási kérelmek megvalósításának nyomon követése, szakmai támogatása, szolgáltatáshiányok megoldásában koordináció ellátása a közszolgáltatást nyújtó intézmények felé,
- ágazatközi információcsere és együttműködés biztosítása,
- munkacsoportok létrehozása és működtetése.

A Fórum témakörei:

- **Oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre**
- **Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások**
- Szegénység és társadalmi kirekesztődés
- Gyermekek jogai, gyermekjóléti alapellátás
- **Lakhatás, közszolgáltatások és infrastruktúra,**
- Nők a munkaerő-piacon
- **Közösségi programok**
- Idősek aktivizálásának lehetőségei, generációk közötti távolság csökkentése
- Fogyatékkal élő személyek problémái, Fogyatékkal élők lehetőségei
- **Egészségügyi alap- és szakellátások keretében nyújtott szolgáltatások**
- Roma emberek reintegrációs lehetőségei

A Fórum összetételénél figyelemmel voltunk, hogy azok lefedjék a releváns szakterületeket és célcsoportokat, lehetőséget adva arra, hogy a statisztikai adatokon túl helyi szakértők és érintettek tapasztalatai is beépüljenek a helyzetelemzésbe és a stratégiai tervezésbe.

A Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum állandó tagjai:

A Pályázati Felhívás által előírt követelmények figyelembevételével meghívott szervezetek, amelyek szándéknyilatkozatban vállalták a Fórum munkájában való részvételt.

Állandó tag, azaz szavazati joggal rendelkező tag, az a szervezet, amely aláírt szándéknyilatkozattal rendelkezik, azaz

1. Gyomaendrőd Város Önkormányzata

2. Újkígyós Város Önkormányzata
3. Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata
4. Újszalonta Község Önkormányzata
5. Kunágota Község Önkormányzat
6. Békés Vármegye Roma Nemzetiségi Önkormányzata
7. Békési Roma Nemzetiségi Önkormányzat
8. Szarvas Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata
9. Zsadány Roma Nemzetiségi Önkormányzat
10. Mezőgyán Község Cigány Nemzetiségi Önkormányzata
11. Doboz Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
12. Mi egy Másért Közhasznú Egyesület
13. Mécses Egyesület
14. Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete
15. Mezőberényi Szlovákok Szervezete
16. Békés Vármegyei Nők Egyesülete
17. Békési Református Egyházmegye
18. Békés Vármegyei Foglalkoztatási Paktum
19. Békés Vármegyei Aktivitás Nonprofit Kft.
20. Erdei Capital Invests Kft.
21. Baranka Faipari Kft.
22. Gazsó és Niko Kft.
23. Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály
24. Békés Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
25. Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
26. Gyulai Szakképzési Centrum
27. Békéscsabai Tankerületi Központ
28. Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
29. Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály
30. Békés Vármegyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)
31. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Gyöngyház Integrált Szociális és Gyermekvédelmi központ Békés Vármegye
32. Igazságügyi Minisztérium /Békéscsabai Áldozatsegítő Központ

A Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum állandó meghívottjai:

- a terület Országgyűlési képviselője,
- a vármegyei főispán,
- Alapvető Jogok Biztosának Hivatala,
- Dél-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság – békéscsabai kirendeltsége,
- vármegyei területfejlesztési és foglalkoztatási szakterület képviselője,
- Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymissziója,
- központi államigazgatási szervek (a Fórum napirendje/tematikája szerint),
- Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős szakterülete,
- civil közösségi szolgáltató központ képviselője,
- vármegyei rendőr főkapitányság képviselője,

- Békés Vármegyei Központi Kórház
- a Fórum szervezését és koordinálását ellátó munkatárs(ak) – Békés Vármegye Önkormányzata,

A Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum eseti meghívottjai:

Békés Vármegye Önkormányzata a Fórum működéséhez, szakmai munkájának támogatásához külső szakmai lebonyolítókat, szolgáltatókat, illetve egyéb, a fórum munkájához kapcsolódó személyeket vagy szervezeteket is igénybe vehet, akik eseti jelleggel meghívást kapnak.

A Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum Munkacsoportok

A Fórumok közötti időszakban munkacsoportos ülések megtartására kerül sor. A munkacsoportnak háromhavonta, a helyi esélyegyenlőségi programok hátrányos helyzetű célcsoportjaihoz kapcsolódó tematikus üléseket kell tartania, amelyek a szolgáltatási hiányok kiküszöbölését segítő együttműködési lehetőségeket feltérképezik, feltárják, és megoldási javaslatokat fogalmaznak meg a Fórum számára.

Megalakult munkacsoportok:

- Gyermekvédelem
- Ifjúság, időügyi- és közösségi szemléletformálás
- Fogyatékkal élők
- Nők
- Romaügyi
- Mélyszegénységben élők

A tematikus munkacsoportok a felülvizsgálat során összesen 24 alkalommal üléseztek. A munkacsoportok négy fő tématerület mentén szerveződtek:

- egészségügy,
- szociális szolgáltatások és területi egyenlőtlenségek,
- oktatás és képzés,
- közösségi programok, szemléletformálás.

A tématerület feldolgozását külső szakértők támogatták, valamint mutattak be jó gyakorlatokat.

A munkacsoportok célja összességében az volt, hogy hozzájáruljanak a vármegyei szolgáltatási helyzet komplex feltárásához, a hiányterületek azonosításához, valamint a beavatkozási lehetőségek kijelöléséhez. A munkában részt vevő önkormányzati, állami és civil szereplők közvetlen tapasztalataikkal segítették az ágazatközi szemlélet érvényesítését és a gyakorlati megvalósíthatóságot.

A vármegyéknek a **VEP-et** a Helyi Esélyegyenlőségi Programokra alapozva volt célszerű felülvizsgálni, összehangolva mindezt a **SZÚT-ban** feltárt hiányokkal.

A felülvizsgálat a 2024-ben az Irányító Hatóság által közreadott SZÚT, valamint a VEP kidolgozásához készült Módszertani Útmutató és sablon dokumentumok alapján valósult meg.

Bár a felülvizsgálat célrendszere alapvetően azonos maradt, a módszertani megközelítés, az elemzési fókusz és a struktúra jelentős mértékben átalakult – ennek eredményeként gyakorlatilag egy új, korszerűbb és célzottabb stratégiai dokumentum jött létre.

A jelenlegi tervezési és végrehajtási környezetet több, egymással összehangolt stratégiai dokumentum határozza meg, amelyek a társadalmi esélyegyenlőség és a felzárkózás előmozdítását szolgálják.

A legfontosabb szakpolitikai keretek:

- a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, amely átfogó célrendszerrel támogatja a társadalmi kirekesztés csökkentését és a hátrányos helyzetű csoportok integrációját;
- az Egészséges Magyarország 2021–2027 című Nemzeti Egészségügyi Program, amely az egészségben eltöltött életevek növelésére és az egészségügyi egyenlőtlenségek mérséklésére helyezi a hangsúlyt;
- a Tartós Ápolás-Gondozásra Vonatkozó Stratégia 2030, amely a hosszú távú ellátás rendszerének fejlesztését célozza, különös tekintettel az idősekre és a gondozásra szoruló személyekre;
- valamint az Európai Unió számára készült Köznevelési Stratégia (2021–2030), amely kiemeli a köznevelés-fejlesztés irányait és a kompetenciaalapú, inkluzív oktatási rendszerek fontosságát.

Továbbá a Paktum célcsoportjai összhangban állnak a nemzeti és európai uniós irányelvekkel, valamint a releváns jogszabályokkal és fejlesztéspolitikai felhívásokkal.

A VEP kiemelt célcsoportjai:

- gyermekek, különösen a hátrányos helyzetben élők;
- idősek, akik az ellátórendszer kiszolgáltatott szereplői;
- nők, különösen azok, akik társadalmi vagy gazdasági okok miatt kiszolgáltatott élethelyzetben élnek;
- fogyatékkal élő személyek, akik számára kulcsfontosságú a hozzáférhető szolgáltatási környezet;
- szegénységben élők és szegénység által veszélyeztetettek, valamint
- romák, akiket többszörösen hátrányos helyzet sújt.

A VEP a vármegyei esélyegyenlőségi és felzárkózási-politikai együttműködések stratégiai keretrendszere, amelynek célja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életminőségének javítása, valamint a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés elősegítése a vármegye teljes területén.

A VEP központi eszköze a SZÚT, amely egy vármegyei szintű helyzetfeltáró dokumentumként szolgál. A SZÚT átfogó képet nyújt a közszolgáltatások – különösen az egészségügyi, oktatási, szociális és kulturális ellátórendszerek – mennyiségi és minőségi jellemzőiről, valamint azonosítja azokat a helyi szinten nem elérhető, de szükséges szolgáltatásokat, amelyek hiányosságai gátolják az esélyegyenlőség megvalósulását. A VEP ezen információk alapján határozza meg a beavatkozási pontokat, így célzottan tud reagálni a feltárt területi egyenlőtlenségekre.

A VEP egyik legfontosabb hozadéka, hogy feltérképezi a helyi közösségi erőforrásokat, a már meglévő kapacitásokat, és beazonosítja azokat a kulcsszereplőket, intézményeket és szervezeti együttműködéseket, amelyek elengedhetetlenek az esélyegyenlőség gyakorlati érvényesítéséhez.

A feltárt szükségletek mentén a dokumentum komplex intézkedéseket és fejlesztési javaslatokat fogalmaz meg, különös tekintettel a projekt keretében kialakított együttműködések megerősítésére és fenntarthatóságuk biztosítására.

A VEP tehát nem csupán egy projekt keretében megvalósuló beavatkozás, hanem olyan stratégiai fejlesztési eszköz, amely a vármegye egészére kiterjedően szolgálja a fenntartható, inkluzív és rendszerszintű humánfejlesztési célok megvalósítását. Ezzel hozzájárul egy igazságosabb, esélyekben gazdagabb társadalom kialakításához, amelyben a települések lakói valódi lehetőségeket kapnak a társadalmi részvételre, boldogulásra és méltó életre.

A SZÚT dokumentumának alakításában kiemelt szerepet kaptak a partnerségi együttműködések. A statisztikai adatokat kiegészítik az önkormányzatok és a lakosság körében végzett kérdőíves

felmérések. Az önkormányzatok körében végzett adatgyűjtés, az egyes településeken rendelkezésre álló eszközök, szolgáltatások, intézmények, programok rendelkezésre állását, esetleges hiányát térképezte fel, míg a lakossági kérdőívek elsősorban az elégedettségre vonatkozó tapasztalatokat gyűjtötték össze.

A 2025. július 24-i VÁFF ülésen került sor SZÚT és a VEP felülvizsgálatának bemutatására. Továbbá a Békés Vármegyei Felzárkózási Fórum 8/2025. (VII.24.) BVFF határozatával elfogadta a felülvizsgált SZÚT és VEP bemutatását.

Békés Vármegye Szolgáltatási Út Térkép című dokumentum az előterjesztés 1. melléklete, a Békés Vármegyei Esélyteremtő Paktum című dokumentum az előterjesztés 2. melléklete.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen!

I. Határozati javaslat

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése: elfogadja a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BS2-2024-00001 azonosítószámú „Jövők Békés Vármegye” című projekt keretében felülvizsgált Békés Vármegye Szolgáltatási Út Térkép című dokumentumot a határozat 1. számú melléklete szerint.

Határidő: azonnal

Felelős: Molnár Sándor elnök
Dr. Pap-Szabó Katalin jegyző

II. Határozati javaslat

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BS2-2024-00001 azonosítószámú „Jövők Békés Vármegye” című projekt keretében felülvizsgált Békés Vármegyei Esélyteremtő Paktum című dokumentumot a határozat 1. számú melléklete szerint.

Határidő: azonnal

Felelős: Molnár Sándor elnök
Dr. Pap-Szabó Katalin jegyző

Békéscsaba, 2025. augusztus 22.

Molnár Sándor